

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu
Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko G. P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 maja 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 czerwca 2019 r., sygn. akt I ACa
(...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej G. P. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 czerwca 2019 r., sygn. akt I ACa (...) Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod rozagę nieważność postępowania. Zatem poza nieważnością postępowania przed Sądem drugiej instancji, Sąd Najwyższy nie bierze pod uwagę z urzędu innych uchybień przepisom prawa procesowego (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2018 r., I UK 173/17, nie publ. oraz z dnia 25 maja 2018 r., I CSK 455/17, nie publ.).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze,

które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001, II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Istotnych zagadnień prawnych skarżąca upatruje w konieczności wyjaśnianie, po pierwsze, czy w razie przelewu przez bank na fundusz inwestycyjny wierzytelności wynikającej z czynności bankowej (umowa kredytu), której spłata została zabezpieczona hipoteką ustanowioną na podstawie art. 95 ustawy - Prawo bankowe i wpisaną do księgi wieczystej, nowy wierzyciel do ujawnienia swego prawa w księdze wieczystej w miejsce banku, powinien uzyskać oświadczenie właściciela nieruchomości o ustanowieniu (przeniesieniu) hipoteki; inaczej rzecz ujmując, czy przepis art. 195 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 31 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, a po drugie, czy fundusz inwestycyjny może skutecznie dochodzić zapłaty przedawnionej wierzytelności z powołaniem się na wpis zmiany wierzyciela hipotecznego w księdze wieczystej.

Powyższe zagadnienia prawne zostały przedstawione w związku z zarzutami kasacyjnymi naruszenia prawa materialnego, tj. art. 195 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych przez przyjęcie, że jest to przepis szczególny w stosunku do art. 31 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, a w konsekwencji powołany art. 195 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych stosuje się bezpośrednio do dokonania wpisu funduszu inwestycyjnego jako wierzyciela hipotecznego, w miejsce banku, z pominięciem wymogu uzyskania oświadczenia właściciela nieruchomości o ustanowieniu (przeniesieniu hipoteki); art. 95 ust. 4 i 5 ustawy - Prawo bankowe przez jego niezastosowanie, w sytuacji, gdy przepis ten wprost wskazuje, że do przeniesienia hipoteki, w związku ze zbyciem wierzytelności bankowej, wymagane jest złożenie przez właściciela nieruchomości oświadczenia o ustanowieniu (przeniesieniu) hipoteki na rzecz banku (nabywcy wierzytelności); art. 58 § 1 k.c. przez jego niezastosowanie, gdy czynności strony powodowej polegające na złożeniu wniosku o zmianę wierzyciela hipotecznego, w oparciu o art. 195 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych, bez uzyskania oświadczenia

właściciela nieruchomości o ustanowieniu (przeniesieniu) hipoteki na rzecz banku (nabywcy wierzytelności), stanowiła obejście prawa (art. 95 ustawy - Prawo bankowe) i jako takie są nieważne.

W rozpoznawanej sprawie właściciel nieruchomości obciążonej hipoteką jest jednocześnie dłużnikiem osobistym. W orzecznictwie zostało już wyjaśnione, że po nowelizacji ustawy - Prawo bankowe ustawą z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 231, poz. 1546), przelew wierzytelności dokonany przez Bank na rzecz Funduszy nie wymagał dla swej skuteczności zgody dłużnika Banku i pogląd ten odnosił się także do umów kredytu zawartych przed datą tej nowelizacji (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2014 r., IV CSK 102/14, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2018 r., IV CSK 280/17, nie publ.)

W chwili przelewu wierzytelności przez Bank na rzecz Funduszy, wierzytelność nie była przedawniona; stała się dopiero przedawniona na skutek przelewu na Fundusz, gdyż według ugruntowanego już orzecznictwa Sądu Najwyższego wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia objętego tym tytułem wobec cesjonariusza niebędącego bankiem (por. uchwały z dnia 9 czerwca 2017 r., III CZP 17/17, OSNC 2018, nr 3, poz. 25, z dnia 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16, OSNC 2017, nr 5, poz. 55 oraz postanowienie z dnia 26 października 2016 r., III CZP 60/16, nie publ.). Jednak zważywszy na zabezpieczenie spłaty wierzytelności hipoteką kaucyjną umowną w sprawie, jak trafnie przyjął Sąd Apelacyjny, ma zastosowanie art. 77 u.k.w.h. (według którego upływ terminu przedawnienia nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia), co oznacza, że stronie powodowej przysługuje uprawnienie do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej tym ograniczonym prawem rzeczowym, pomimo przedawnienia zabezpieczonej wierzytelności. Hipoteka kaucyjna umowna powstała przed wejściem w życie ustawy z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 131, poz. 1075), a zatem z mocy art. 10 ust. 1 i 2 tej ustawy mają zastosowanie przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece sprzed tej nowelizacji. Sąd Apelacyjny powołując się na zastrzeżenie zawarte w art. 77 zd. 2

u.k.w.h. ograniczył zasądzoną należność tylko do zaległej kwoty głównej, oddalając powództwo co do skapitalizowanych odsetek.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.